

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 06 червня 2024 року

№ 27-2

Київ

Про розгляд Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому кварталі

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25 і 26 Закону України „Про Рахункову палату” розглянуто Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому кварталі.

За підсумками обговорення Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. План доходів загального фонду на перший квартал 2024 року перевиконано загалом на 85,8 млрд грн, або 22,4 відсотка.

Збільшення доходів державного бюджету у першому кварталі 2024 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 116,2 млрд грн, або 22,1 відс., зумовлено насамперед неекономічними чинниками. Зокрема, доходи зросли за рахунок:

законодавчих змін в оподаткуванні податком на прибуток банків, у тому числі внаслідок збільшення ставки податку, – на 48,2 млрд грн;

авансового перерахування за рішенням Кабінету Міністрів України дивідендів на державну частку – на 32,1 млрд грн;

збільшення обсягів власних надходжень бюджетних установ – на 24,9 млрд грн;

зарахування до державного бюджету частини податку на доходи фізичних осіб у вигляді грошового забезпечення військовослужбовців, що належала до місцевих бюджетів, – на 22,7 млрд гривень.

За рахунок економічних чинників (зростання оподаткованого імпорту і прибутку прибуткових підприємств, девальвація гривні, зростання реального ВВП, збільшення заробітної плати, інфляція) доходи в першому кварталі 2024 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилися, за оцінкою Рахункової палати, на 62 млрд гривень.

2. У січні – березні 2024 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, видатки державного бюджету збільшилися на 92,4 млрд грн, або 12,4 відс., з них видатки на заходи, пов’язані з обороноздатністю та безпекою держави, – на 67,9 млрд грн, або 14 відс., та на обслуговування державного боргу – на 19,7 млрд грн, або 78,3 відсотка.

Видатків загального фонду державного бюджету проведено на 94,2 млрд грн, або 12 відс., менше плану на звітний період. Це спричинено, зокрема, нерозробленням і незатвердженням Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів України та головними розпорядниками коштів державного бюджету документів, що дають право на проведення видатків, оплатою товарів після їх надходження, оплатою медичних та соціальних послуг у межах потреби, а також проведенням видатків на обслуговування державного боргу в обсягах, менших від запланованих.

Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України і головні розпорядники коштів державного бюджету відповідно до повноважень не дотрималися вимог Бюджетного кодексу України щодо:

розроблення і забезпечення затвердження порядків використання коштів за бюджетними програмами у 30-денний термін з дня набрання чинності законом про державний бюджет, у результаті не проведено запланованих на січень видатків у сумі 10,1 млрд грн;

розроблення і затвердження за погодженням з Міністерством фінансів України паспортів бюджетних програм у 45-денний термін з дня набрання чинності законом про державний бюджет, у результаті не проведено запланованих на січень – березень видатків і надання кредитів у сумі 17,3 млрд гривень.

У січні – березні 2024 року Кабінет Міністрів України розподілив 63,8 відс. затвердженого у Законі України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” обсягу резервного фонду. При цьому 95,6 відс. виділено на здійснення заходів, пов’язаних зі зміцненням обороноздатності держави, будівництво військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд.

3. У першому кварталі 2024 року від міжнародної спільноти отримано зовнішніх запозичень і грантів на загальну суму 402,3 млрд грн, що на 5,1 млрд грн, або 1,3 відс., менше плану на січень – березень цього року.

4. Внутрішні ресурси вдвічі перевищили зовнішні і становили 811,7 млрд грн:

604,6 млрд грн – доходи без урахування отриманих від зовнішніх партнерів грантів (дарунків);

116,3 млрд грн – внутрішні запозичення;

88,4 млрд грн – кошти єдиного казначейського рахунка;

1,8 млрд грн – кошти від повернення кредитів;

0,6 млрд грн – надходження від приватизації державного майна.

Зокрема, до загального фонду державного бюджету із внутрішніх джерел отримано 638,5 млрд грн, що більше за видатки на національну безпеку й оборону – 415,7 млрд гривень. Отже, вимоги міжнародних партнерів щодо здійснення видатків на національну безпеку й оборону тільки за рахунок внутрішніх джерел дотримано.

5. Дефіцит державного бюджету у першому кварталі становив 197,9 млрд грн, або 12,6 відс. граничного обсягу на 2024 рік, визначеного у статті 1 Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік”.

6. Державні запозичення для погашення державного боргу і покриття дефіциту становили 481,1 млрд грн, або 39,6 відс. усіх ресурсів державного бюджету.

7. Загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу збільшився на 404,7 млрд грн, або 7,3 відс., до 5 трлн 924,3 млрд гривень.

8. Витрати на погашення й обслуговування боргу, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшились майже на третину – до 162,8 млрд грн і становили 13,4 відс. усіх ресурсів державного бюджету.

З урахуванням викладеного Рахункова палата

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у першому кварталі (далі – Висновок).

2. Надіслати Висновок і рішення Рахункової палати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження Висновку.

3. Надіслати Висновок Кабінетові Міністрів України і рекомендувати:

забезпечити доопрацювання та внести на розгляд Верховній Раді України законопроект про внесення змін до Закону України від 03 березня 2022 року № 2115-IX „Про захист інтересів суб’єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни” з метою відновлення у період дії воєнного стану подання респондентами статистичної та фінансової звітності, необхідної для виробництва офіційної державної статистичної інформації;

доручити Міністерству фінансів України при розробленні проектів законів про внесення змін до закону про державний бюджет розглянути можливість змінити обсяг окремих доходів, надходження яких суттєво перевищують планові показники, з урахуванням їх фактичних надходжень із початку року;

забезпечити затвердження порядків використання бюджетних коштів для виконання бюджетних програм;

доручити головним розпорядникам коштів державного бюджету пришвидшити розроблення і затвердження паспортів бюджетних програм за

погодженням з Міністерством фінансів України та вжити заходів щодо поліпшення бюджетної дисципліни;

доручити Міністерству фінансів України розглянути можливість здійснення правочину з державним внутрішнім боргом, зокрема відстрочення виплат з погашення й обслуговування облігацій внутрішніх державних позик, що перебувають у власності Національного банку України, на період після припинення чи скасування воєнного стану з метою зменшення витрат за державним внутрішнім боргом;

доручити Міністерству фінансів України встановити причини розбіжностей у різних формах бюджетної звітності щодо загальної суми залучених кредитів (позик) до спеціального фонду Державного бюджету України від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проєктів і забезпечити виправлення Державною казначейською службою України цих розбіжностей;

забезпечити затвердження порядків та умов надання, розподілів субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам для проведення запланованих видатків.

4. Надіслати Висновок Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та Міністерству фінансів України в порядку інформування.

5. Оприлюднити Висновок і рішення Рахункової палати на офіційному вебсайті Рахункової палати.

6. Надіслати Висновок Апарату Верховної Ради України засобами електронного зв'язку для розповсюдження серед народних депутатів України.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову Рахункової палати Ольгу Піщанську.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА